

Koroško Koroščem

Št. 17.

Celovec, dne 12. februarja 1920.

Št. 17.

Domov hočemo!

V njih obrazih je pisano trpinčujoče jih hrepenenje, goreča jim želja, ki jih tja sili in žene, kjer je žena z otroci, kjer je nevesta, kjer so atej in mama, ki so jih čakali do zdaj zastonj. Osem strašnih mesecev, polni pomanjkanja in razočaranja! Kaj so trpeli, kaj prenašali ta dolg čas! Nade polni so bili od meseca do meseca. Vse upanje pa se jim je vedno na novo vzelo, vselej pa so se tolažili, vedno se zopet vzdignili na nadi:

Da niso zastonj njih trpljenja, ni zastonj, da so trpeli in žrtvovali se svoji domovini — na veke nerazdeljivi. Za njo so pustili famulijo in posestvo, mučeniki, martirarji novega časa. Mirno in tiho so šli od svoje hiše, od doma, zaupali v čas, ki jim mora prinesiti rešitve.

Kdo ve in pozna tisoče, tisoče hudo bolečih ur, katere so morali pretrpeti, vselej negotovo prihodnost pred seboj, daleč svoj dom in ljubezen famulije, vedno hudo domotožje v srcu?

Kdo šteje milijone skrivnih solz, ki so se jim polile, ker se jim je vedno na novo vzelo upanje, vrniti se domov?

Meseca in meseca so jim bila obup in bol iztrajna sprejemalec teh najzvestejših Korošcev, so li šli sem, so li šli tje. In zdaj stojó pred slovansko žico, ki jim brani domov, na zaprtih mejah, tožujoč po domu, od dneva je večji njih domotožje in upije po rešitvi.

Spomlad se bliža. Burja mladoletja hrumi, potrgala bo zimske verige, vzbudila, vzdramila bo novo življenje.

Spomlad je dopolnitev, je vresničenje nad. 'Glejte, njeno solnce se vam smehlja, dan za dnevom bo vas bolj in bolj razgrela. Sneg izgine, zemlja se kadi, polja kličejo kmete, orala potrebujejo močnih rok. Tisoči beguncev slišijo klic domovine, ki zadoni vedno močnejši. Kakor plaz, kakor lavina hrumi odgovor nazaj:

Domov hočemo! Delati hočemo! Pravico imamo do posestva, do doma, do družine in do ljubezni! Zahtevamo to!

Brez skrbi! Spomlad je dopolnitev! Vsak pa, ki ima le nekaj čuta v sebi, ta naj sliši: Vse to tisočero trpljenje, ki je prišlo Koroški, strašni dogodki boj in zasedenja, stiska in vso silno dejanje, da so svobodo vzeli tujci Koroški, beda ujetnikov in beda beguncev, to vse se mora maščevati! Je mogoče samo enemu Korošču, podati se pod gospodarstvo, pod vlado, ki je kriva toliko solz, toliko trpljenja, ki z žico in s bajoneti zapera domovino in brani vrnitev? Le en Korošec more dvomiti, kaj je storiti, ki je čul pretresujoč klic: „Hočemo domov!“, hrepeneč klic, gorečo željo revnih pregnanih, ki so nedopovedno trpeli? Ja, vi vsi, ki boste oddali vaš glas, da bi določili koroški domovini usodo, le za trenutek pogledjte obraz, bridek od žalosti, enega izgnanih beguncev, pomislite le malo pomen zgornje slike, vaš svet sklep bo brez dolgega dvoma:

„Enotna, nerazdeljena ostane Koroška!“

Kaj pomeni klic: »Koroško Korošcem!«?

Koroška je naravna in gospodarska enota, kakor jo ne najdemo nikjer drugod. Korošci, li Nemci ali Slovenci, potrebujejo eden drugega: Spodnji del naše Koroške potrebuje Celovec in Beljak in narobe. Deželo pa nikoli ne moreš mejiti skoz široka polja in proste kraje. Razdeli Koroško kakor le hočeš, meja bi rezala ceste in poti, ločila bi soseda od soseda, sorodnika od sorodnika, ja celo posestnika bi oddelila od svojega polja, od svoje njive. Da se sploh o meji sredi skoz posestva govori, dokazuje popolno neznanje naše dežele pri ljubljanski gospodi advokatov.

Južna meja Koroške morejo samo biti Karavanke, kar tudi bol

Znotraj teh mej, katero so dali Koroški visoke gore, dala narava sama, so složno živeli. Nemci in Slovenci tekom 1000 let v srčni skupnosti kulture in gospodarstva. Slovenecem se ni vzel materen jezik, nikoli se niso prezirali zavolj jezika:

Nerazdeljeno in enotno je slišalo Koroško Korošcem!

Korošec ni tak prenapetnež kakor so Kranjci, ki so v enem tednu svojega gospodarstva bili pokončali in uničili v Maribori, Ljubljani, Celjah in Ptuju vse stare nemške kulturne naprave. Ko so prišli ti Kranjci-hujškači tudi sem na Koroško, je minil mir v deželi, katera prej narodnih bojev nikoli ni videla. Sad te setve sovraštva deželi tujih hujškačev občutijo danes Korošci, videta jih oba, Slovenec in Nемеc. Koliko nesreče in bede, koliko revščine bi ne bilo treba koroški deželi, če bi koroško ljudstvo one prve hujškače, ki so prišli iz Kranjske v našo deželo, s koli in kamni črez Karavanke bilo nazaj zapodilo!

Vse nesreče in vse bede lanskega leta so krivi oni kranjski hujškači, ki so nam poslali novembra leta 1918. vojaščino v deželo in nam tako prinesli, komaj da je bila svetovna vojska končana, nov boj v mirno deželo. Ni bila sicer vojna za nekega kralja ali cesarja, bil je svet boj za domovino, svet boj za sveto nam zemljo očetov!

Odkar so zasedle jugoslovanske čete Spodnjo-Koroško, ne sliši več Koroška Korošcem. Spodnja-Koroška je zdaj Kranjcev in Srbov. Domačini ničesar nimajo več govoriti. Na vrhu pa komandira general Majster. Njegovi oficirji in vojaki so nam tuji. Naši bratje hočejo biti in so nas že prvi dan ropali. Posmehujejo se nam koroškim Slovencem zaradi naše govornice in prezirljivo nas imenujejo neumne „krofaste“.

Naša občinska zastopništva so razdelili, dasiravno smo jih bili prosto volili izmed naših ljudi. Na njih mestu komandirajo v večini občin kranjski, nam tuji gerenti, ali postavijo na to važno mesto nekega bebca-tepca, ki je sicer Korošec, tujim mogočnikom pa samo slamnjak. In v takem položaju pravljajo lažnivci še o prosti demakraciji, svobodni ljudovladi!

SHS

Smrt Hrvatov (in) Slovencev!

Kakor slišimo, je zlata Jugoslavija zopet enega prašička izpitala, ki bo šel v penzijo, ker bi ga sicer mast udušila.

Ljubljanski advokat, predsednik pokrajinske vlade v Ljubljani, dr. Žerjav, je svoje uloge odigral. Kot nekdanj v Gorici, si je tudi to pot oflikal svoje žepe. Takrat je dobil štiri tedne zapora in samo polomu stare mačehe Avstrije in svojim urnim nogam se ima zahvaliti, da jih ni odsedel. In to pot je pred svojim slavnim odhodom z „regulacijo valute“

4 : 1

ogoljufal vse slovenske in hrvaške kmete za $\frac{3}{4}$ njihove kronske posesti.

Kmetje zdaj protestirate, vabite k „Slonu“ na valutne shode — a kaj to vse pomaga?! Po smrti ni kesanja. Pa bi bili poslušali nas, saj smo Vam že pred meseci prorokovali, kake medicine Vam je treba, da iztrebite ljubljansko kugo. Mi „lačenbergarji“ seveda nismo taki dalekovidni preroki, kot so „Pri — Smodejevi“ pisači v „Miru“, ki so o Nemški-Avstriji in industriji spisali že tako imenitno nacional-ekonomično študijo, da bo menda pisec prav za gvišno poklican na Ljubljansko univerzo kot vseučilišni profesor za narodno gospodarstvo. — Pravijo tudi, da se bo „Miru“ prihodnje leto

Financarji in žandarji so tuji v naši deželi! Nikdo jih je videl prej, nikdo jih je poklical! V Velikovec in Borovlje, v Pliberk in druge kraje se je izlil brez-, neskončen roj uradnikov in šribarjev in pomožnih frajl. Od okrajnega glavarja do poslednje sluge so skoro vsi iz Kranjskega ali Goriškega. Eden, ali drugi Korošec, katerega so sprejeli, ima največ službo brez pomena in takorekoč — brez plačila, pravi „lačenberger“! Župniki so Kranjci, učitelji so Kranjci enako. Za temi pa pridejo kranjski trgovci in narejajo „kšefte“. Tudi k namišljeni razdelitvi zemljiške velike posesti se silijo kot „zanesljivi“ samo kranjski Čuši.

Domače posestnike pa, tudi dobri Slovenci, so izganjali in preganjali od svoje hiše, svojega posestva, Kranjci in drugi „kuratorji“ zapravljajo njih posesti! Za redarstvo v con A vzamejo sicer SHS-oficirje in vojake, ne pa domače Korošce! Kranjci netijo in podpihujejo stransanko sovraštvo in srd med Korošci, hujškajo soseda proti sosedu, potem se pa veselijo kot smejoči se tretji!

Rojaki! Ne vidite, da Korošca ni več vaša?! Vaša Rožna in Junska dolina je Kranjcev, je tujcev!

Komandirajo vam Kranjci, Čuši!

Korošci, zastopite zdaj naš klic: „Koroško Korošcem!“?

Koroška je samo Korošcev!

Prosto, svobodno ljudstvo hočemo biti, sami si dati nam vlado, sami se vladati! Nikdar pa bomo trpeli, da bi nam gospodovali, nam ukazovali Kranjci in Srbi!

Tuji prislinjenci pa, kateri so prinesli Koroški samo nesrečo in bedo, so že predolgo živeli med nami.

Mi Korošci se ne damo, se ne pustimo od Čušov razmejiti in razdeliti eden od drugega!

Karavanke stavijo meje deželi! Onkraj je Čušov dežela, tukaj pa prosta Koroška!

Kranjsko naj je Kranjcev, Srbija Srbov,

na vselej pa tudi

Koroško Korošcem!

Drava — meja?

„Korošec“, ljubi naš znanec, pripoveduje dne 16. januarju t. l. pod tem napisom, da bo morebiti Drava meja. To pogledite Kljukca-lažnika! Videti hoče, li je v grmu zajc! Ni mu prav varno več v Velikovecu, pride z novo lažjo, potem pa vpije: „Primate ga!“ — — —

Pri nas zdaj in nikoli ne more biti govora: Drava kot meja! Naše rojake južno Drave v Rožni in Junski dolini nikoli ne bomo prodali! Cela cona A bo glasovala in cela bo ostala pri domovini Koroški! Denimo, da bi ena ali druga občina v zasedeni Junski dolini ali pod Karavankah glasovala za Ju-

podelila Nobelova nagrada kot premija, ker je pogruntal o jugoslovanskem troimenem narodu SHS, da tudi „krofasti“ Korošci spadajo prav za prav pod Srbe. Sicer se branijo — a kaj to pomaga — in da „tajč“ govori, je sicer majhna napaka, ki se bo pa tekom prihodnjih 100 let že dala odpraviti, saj tudi ljubljanske „fajle“ „tajč“ govori, če znajo! In kdo jim bo zameril? Mi gotovo ne. Pujskova „Jugoslavija“ sicer rentarji in upije po maščevanju, če se v Ljubljani še vedno „tajč“ govori, in je vsa srečna, da se je otrsela avstrijske kulture, katere pa — nikdar imela ni, še srbske ne. A tudi Pujssek se bo kmalu pomiril, saj tudi njemu Srb že stopa na rep, če upije: **al pari! Srb ga za tilnik udari!**

Tvoja krona, bona,

Ni poštena!

Avstrijska je, nič vredna!

Zato preštemplat jo je treba

V razmerju štiri proti ena,

Pa bo ozdravljena!?!

To je edino pravi recept za uresničenje jugoslovanskega ujedinjenja! To so ti „kunti“, ti ljubljanske advokati: „Slovenija bo izgubila $\frac{3}{4}$ svoje kronske posesti, prišla v konkurz; no in potem bo z likvidacijo že zopet dela za ljubljanske advokate!

Prifrigani pa so ti ljubljanski figovci! V živih barvah Vam slikajo in utepljejo v glavo, da bo v Nemški-Avstriji

goslavijo — enoglasno tudi to ne bo — bodo jo vendar vse druge občine preglasovale.

V istem članku piše „Korošec“, da opozori nasprotnike na določbo mirovne pogodbe: Cona A se zasede od jugoslovanskih čet in se upravlja po postavah te države. To bi bilo jasno dovolj!

Ja, gotovo, ljubi naš Kljukec je to jasno. Koliko si pa požrl? Še veliko bolj jasno je, kar stoji še dalje v odstavku 50 mirovne pogodbe, kar pa strahopetec „Korošec“ „prav dobro“ zataji. Tam se glasi namreč dalje:

Komisija bo SHS čete na stan znižala, katerega meni potrebnega za javni red. Te čete so hitro kakor le mogoče nadomestiti s policijo, katero je nabrati v vsakem kraju iz domačinov. Komisiji se naroči, glasovanje tako urediti in vse ukreniti, kar meni, da je potrebno,

da se zagotovi prostó, pravično in tajno glasovanje.

Korošci

zató pozor! Mirovna pogodba bo v Parizu kmalu ratificirana. Potem se bo reklo vojakom SHS in mučilcem Korošcev:

„Odhod iz Koroške!“

Potem bomo svobodno, prosto glasovali med nami, ali hoče zares en del od nas priti pod Srbe in Kranjce!

Koroške slike.

I.

Nekega dne se pelje po cesti iz Velikovca proti Celovcu stara, kmetsko oblečena žena, ko jo sreča mlad kmetski fant. Ta pozdravi ženo slovensko in jo tako-le nagovori:

„Mamca, sami se vozite, vzamite mene za tovariša na voz, oba bova imela kratek čas.“

„No, če se starke ne sramuješ, pa pojdi in se vsedi.“

Fant se na to požene na voz in se usede raven žene. Pogovarjata se to in ono, voz drdra naprej. Potem pa reče fant:

„Ja, zdaj, kar so jugoslovanske čete zasedle Koroško, imamo pač v vsaki reči red in mir.“

„Moj miši! Ali si ti tudi tak trap, da ne vidiš, kaka je reč v resnici? Glej, da se mi spraviš od voza!“ je začela starka in fant se je moral takoj pobrati. Od voza mu je še rekla: „Tak mlad fant, ki nosi svoje uči v črevljah namesto pod čelom in ne vidi, kako je zdaj vse narobe, kakšen prepir in nemir je povsod, bo kaj govoril! To poglej ga!“

II.

Na demarkacijski črti stoji lepa kmetska hiša, v kateri gospoduje lepa, mlada gospodinja. Vsak se rad pogovarja z njo. Tako je prišel celo večkrat tudi jugoslovanski poročnik na pogovor k njej. Nekega dne pride ta zopet in jo po pogovoru poprosi, da bi mu prodala eno kilo sirovega masla (butra) in dvajset jaje.

kmalu „Krach“; saj je nemška krona ne daleč od ničle. Jugoslovanska krona pa, da vredi že dve avstrijski, torej

dve ničli (nule)!

To pa nič ne del! Še manj, da je skupna mati obeh falitna avstro-ogrška banka; saj imajo ljubljanski boljševiki zlata od hudiča. Ti bodo že o pravem času priskočili na pomoč. —

O, ti ljuba Jugoslavija, koliko ministrov si že izpitala? Res bogata si in vsa zlata. Kdo neki se bo sedaj pririnil do korita? Kramer? ali Ravnihar? Menda pa vendar ne župnik Arneje iz Žrelca.

V Jugoslaviji, ki šteje trinajst milijonov kulturnih balkancev, je nekkih 8 milijonov analfabetov, kakor so pisali ljubljanski časopisi. To pač ni starikav narod, ampak kakor „Mir“ zatrjuje, mlad, res do cela mlad, pravcati mladič.

Mi „lačenbergerji“ smo bili mnenja, da kmet v Jugoslaviji nobenih davkov ne bo plačeval. Saj je Jugoslavija bogata, ki ima denarja ko toče. Mi koroški „gimplni“ smo bili že na tem, zlesti pod srbsko piklharbo, pa ste nas oplašili s kanoni, cirilico, farji, srbsko kulturo, ljubljanskimi advokati. Zdaj pa imate hudiča: Sami boste morali jesti pri obloženih mizah in nevarnost je velika, da boste dobili „Herz- in Gehirnerverfettung“, potem pa še morebiti „Magenerweiterung“ in Bog ve, kakega vraga, ker lačnih Korošcev, ubogih „lačenbergerjev“ ne bo zraven. Gostač se bo pa že dobil, saj že jamrate, da vam hoče Francoz odjesti zadnji grizljaj kruha.

„Kaj! Vi bote tukaj kupovali pri „lačenbergerjih“, vi, ki ste iz zlate dežele, dežele, kjer je vsega zadosti? Zakaj se šalite z menoj?“

Na to odgovori poročnik: „Ja, ja, je vsega zadosti — zadosti prevar in laži v velikovskem „Korošcu“ in pri raznih hujskačih, blaga nam pa manjka.“

III.

Franc Gradischnig, begunec iz Vovber, je bil zaprt v Velikovcu. Ušel je iz ječe in nam o razmerah v velikovskih ječah tako pripoveduje:

„Strašno je trpljenje interniranih. Enkrat na dan le do- bijo jedi in ta je ničvredna: največ zelje (kap-s) v vodi, Ho- mar-ju gre zelo slabo; ljudem ne dovolijo, da bi mu prinesli kaj jesti. Ječe so vse prenapoljene — v majhni lukni smo jih bili šest skupaj — in mraz je nas tresel, odeja je čisto tenka.“

Pred nekaj dnevi je iz občinskega zapora izdrlo pet vo- jakov, ki so mir podkopali in tako ušli.

Nek narednik (feldvebel) je pravil, da so vojaški zapori še bolj prenapoljeni kakor civilni; to ne samo na Koroškem, ampak tudi na Stajerskem in Kranjskem. Na stotine mladih ljudi kopernejo v ječah, ker se niso hoteli udati v srbsko državo, srbsko povelje, ali ker so le malo o Srbih kritikovali in grajali.“

Lepo, lepo! Več jih zaperate, Jugoslovani, tem večja bo „goreča ljubezen“ do vaše „blažene“ Jugoslavije, tem večji, tem močnejši bo pih, ki vas bo odnesel nazaj čez Karavanke!

IV.

Pismo iz Šent Jakoba v Rožni dolini.

Nek brambovc (Heimwehrmann) v Beljaku je dobil pismo, katero izjavimo sledeče:

„Št. Jakob, 28. I. 1920,

Ljubi prijatelj!

Moram Ti vendar enbart dati na znanje, kako se nam tukaj v zasedeni zatirani coni A godi. Glavarji so Kobenter in razvpiti Ražun. Imata prav srbsko gospodarsko. Potegu- jejo se še vedno zató, kako bi zadržali na Koroškem ljudsko glasovanje. Zakaj so tako nasproti, bota ta dva že dobro ve- dela. Čeravno vsi ljudi od meseca do meseca teško čakajo na glasovanje, vendar tako srčno zaupajo v ljudsko glasovanje, da Jugoslovani ničesar ne opravijo, če trdijo: „Ljudskega glasovanja ni!“

Zdaj so Jugoslovani zopet začeli nabirat podpise. Pri tem na novo stiskajo ljudi, če se nočejo podpisat za Jugosla- vijo: grozijo vsakemu, da ga bodo izgnali, virtom in trafikan- tom odvzamejo koncesijono. Tako je bilo na primer pri gospi Hribernik v Št. Jakobu: 80 let je stara žena; vendar so ji gro- zili, da ji bodo gostilno zaprli, če se ne podpiše za Jugoslavijo. Mladi gospi Hribernik so že odvzeli trafiko takoj, ko so bili prišli v našo občino. Takih je pa več v naši občini. Drugi, revni ženi so rekli, da ne dobi več moke, če se ne podpiše!

Mi krofasti koroški gimplni smo si sicer že do cela glede jugoslovanske sreče na jasnem, samo enega si ne moremo raztolmačiti, da imate toliko ljubezni do nas „renegatov“, ki smo se proti vam z orožjem v roki uprli, neke farje pregnali in nemške „boljševike“ proti jugoslovanski armadi na pomoč po klicali.

Ali je jugoslovanska ljubezen tudi na Kranjskem in Hrvaškem tako velika, ali samo v Korotanu poganja tako bužno cvetje?

Menda res samo neki farji vodijo to koroško gonjo, ker ima v tem pogledu že popolnoma sveto-pisenski značaj: Bolj vas odganjamo, bolj se zaganjate v nas in nam zatrjujete svojo ljubezen.

Ako hočete kulturo razširjati, se vam onstran Karavank na balkanu nudi večje in bolj prostrano polje. Kadar bo onih 8 milijonov analfabetov na balkanu za silo brači in pisati znalo, potem pa še pridete k nam, „koroškim gimplnom“! Zdaj smo pa mi Korošci še vedno mnenja, da še veter ni dober, ki iz Kranjskega pride.

Usmilite se raji Primorcev, ki ječe pod italjanskim jar- mom in pustite nas Korošce v miru.

Ali ste Primorce že tudi prodali za Judaževe groše kot nekdaš staro Avstrijo? Čudno ne bi bilo, saj faloti ste veliki.

Zane iz Ibljane.

Kar pa Jugoslovani s temi prisiljenimi podpisí hočejo, ne zastopi ljudstvo. Vselej in vedno pravijo Jugoslovani, da imajo tako že 90 % glasov. Zakaj je potem vsa sila, ko je jim že tako gotovo?!

Potem zopeč pravijo, da sploh ne bo ljudskega glasovanja. Celo razvpit prijatelj Jugoslovanov dr. Sitter v Rožeku in vahtmeister Podobnig, ki je bil prej velik „Heilschreier“ sta rekla, da bo brez ljudskega glasovanja tako ostalo, kakor je zdaj.

Ljudi so zaradi te jugoslovanske hujskarije že čisto razkačeni. Od mesca do mesca čakajo, da bi bli rešeni od te sile.

To pismo daj tudi časopisom, da bodo vedeli v celi Koroški, kako silijo Jugoslovani ljudstvo tukaj v Rožni dolini.“

Podpisano:

Več znancev iz Rožne doline.

•Kmetje smo oddajali živino — Schumy se je pa mastil.*

Feriantur montes fulgura frontes.

Pod tem naslovom prinaša Prevaljska „Giftna krota“ — „Mir“ z dne 16. januarja 1920. o obče priljubljenem in po celi Koroški spoštovanem možu g. Vincencu Schumy-u že tako nesramne in odurne laži-vesti, kakor se morejo le poroditi v kaki histerični farški balkanski butici, ki ji je „sveta dolžnost“, oblatiti moža, ki si je za Koroško stekel nevenljive zasluge.

Fini ton jugoslovanskih časnikarjev nam je do cela znan iz Pujskove Jugoslavije in zdaj udarjajo na iste strune še „Pri-Smodejevi“ pisači v „Ne-miru“. Dr. Tavčar je ta fini ton sam že javno ožigosal, menimo pa, da mu ne bo uspelo, teh balkanskih zamorcev kultivirati in da bo prej legel v grob, predno se bodo te cape preobrazile. Sramotno in značilno za jugoslovansko kulturo pa je, da farška capa pobira take drobtine.

Ljudje, ki dnevno s samim Bogom občujejo, bi menda vendar lahko govorili malo bolj fino govorico, saj poštene kritike se mi v republikanski Koroški ne bojimo. Ja, ja, vi farizeji, v Schumy-ja se zaletujete, ker veste, da se je mož odel z nevenljivimi lavorji, da se vam ni posrečilo, Koroške balkanizirati!

Ja, ne boste jo dobili,

ne s fižolom, ne s hlebom, ne s smodnikom, Koroške ne damo raztrgati, če bi tudi sam hudič prišel nad nas! Dosti smo že trpeli in nismo omagali in ne bomo!

Za našo zlato svobodo — zadnjo kapljo krvi in zadnji groš!

V pomiritev vam bode rečeno, da uživa nas Schumy kot voditelj in organizator „Bauernbunda“ vsestransko zaupanje. Da ga je kemični oddelek slavne ljubljanske univerze agnoscial za „renegata“ — moža ne bo bolelo.

Schumy je eden najzavednejših Korošcev vedno bil, mati mu je bila nemška Korošica in ob priliki pohoda balkanskih ravbarjev na Koroško, je bil zopet eden prvih, ki je zadel puško na ramo in šel na „čuše“! Pri Arnoldsteinu, Tainach, Dullach in drugod se je sredi svojih rojakov junaško boril. Koroška domovina, ki svojemu sinu do cela zaupa in s ponosom gleda nanj, mu je v usodepolnem trenutku maja lanskega leta poverila častno in odgovorno mesto deželnega odposlanca na mirovni konferenci v Parizu. Mož, značaj, uživa tudi kot politik celo pri neprijateljih polno zaupanje. Saj je posvetil vse svoje moči v blagor svoje ljubljene koroške domovine, ktere zvesti sin je vedno bil.

Renegatov iščite v svojih lastnih vrstah in našli jih boste čuda! Očitajte mu osebičnost!, možu, ki je rešil ob prevratu domovini milijone in milijone! Da mu je prisodila „Viehverwertungsgesellschaft“ z njegovo delovanje primerno nagrado, to mu štejete vi farizeji v narodni greh. Ali menite, da vladajo srbske koruptne razmere pri nas?! Berite v poduk Tavčarjev članek v „Narodu“ v priliki novoletnice in primerjajte Schumy-jeve prejemke z onimi srbskih ministrov! Če bi bil mož privatno uslužben, bi pač brez dvoma za svoje uspešno delovanje dobival povsem višje prejemke. Tistih 2000 kron kot potovalni učitelj ne dobiva več izza leta 1911,

razen nagrade pa od „Viehverwertungsgesellschaft“ le plačo živinozdravniškega nadzornika.

Zasluga Schumy-jeva je tudi, da se po kmetih živina ni rekvirirala, medtem ko se je na Kranjskem živina obče prisilno odzemale (Večina klerikalni zaupniki).

Laž in obrekovanje je vaš farje pod črno-žoltim režimom vkup držalo („Naprej“: Črna knjiga slovenskega klerikalizma!) in z isto dvojezičnostjo se skrivate pod peruti srbskega orla. A da ima orel tudi kljun in kremplje, ste že tudi opetovano občutili! In menda bolj seka in kljuje kot „avstrijski“! Sicer bo pa že Veljkovič dalj, da sploh ničesar ne boste imeli. O „zlati“ Jugoslaviji na Kranjskem do danes le eno pesem pojejo:

„O preljuba domovina,
Nema kruha, nema vina,
Adijo domovina!“

Če se intonira narodna himna, nastane med strankami vsakokrat splošni pretep, srbski oficirji ogrizujejo slovenskim visokošolcem nosove!, železniški vozovi so prebižališče prostitutk itd.

„Kar te ne peče, ne pihaj!“

Prinelite v prihodnji številki kak „Kultur,“ ali „Stimmungsbild aus dem balkanisierten Slowenien“, če se upate.

Upamo, da se boste tudi „Nemirovci“ kmalu „zbrihali“, sicer polagoma za to pa bolj korenito!

En koroški „lačenberger“
v zvezi z nekim „koroškim
gimpelnom“.

Kaj nam pripoveduje Kljukec (Korošec)?

„Revne lačenbergerje“ imenuje pri vsaki priliki „Korošec“ Avstrijce; piše slike o revnem Celovcu. Tako tudi v svoji številki 6. iz dne 23. januarja t. l. in pravi: „Pravi „Deutschfreundliche Slovane“ mora dati vse svoje premoženje Nemcu, da ga reši pogina. Pomagajte vendar Celovčanom, dajte jim iz hvaležnosti vsaj košček kruha.“

No, Celovčani gvišno niso tako neumni, da bi čakali na tvoje dobre recepte. Mislimo, da so sami modri in bistrourni dovolj, ker so si do sedaj pridobili živeža, in tako je upati, da bodo tudi na dalje nikoli ne potrebovali receptov ali celo pomoči modrega Kljukeca.

„Cena živil v Avstriji!“ vpije v isti številki „Korošec“.

Iz St. Janža v Rožu poroča, da bo vzel nek mož „svojo hčerko iz slovenske šole in jo dal v Avstrijo stradati“.

Kljukec, Kljukec, če bi le ne bil tako neumen. Če na eni strani navedeš strašilo, na drugi prineseš pa taka poročila. Koga bo potem strah pred tvojim strašilom? Saj si reče vsak in si mora reči: Če da oče lastno hčerko v Avstrijo, da hodi tam v šolo, se je moral prej prepričati, da mu ne bo „ginitila“ — po govorici „Korošca“ — s siromaki Avstrijci. Razen tega pa agitira proti njegovemu namenu Kljukec sam za nemške šole. Kako moreš kaj takega storiti, ljubi moj, boš gvišno oplasil Korošce, če si tudi „poln zaupanja“, kakor pišeš v številki 3, ker bi se mišljenje ljudstva vedno bolj obračalo na tvojo stran. No, no! Pri ljudskem glasovanju boš ti in bodo vsi, ki se držajo tvojega repiča, dobili „zaupanja“, ja, zaupanja do polnih hlač!

Vemo, Kljukec, da se tvoja neumna buča še ni mogla učiti na novi ljubljanski univerzi, vemo že dolgo, da je v tvoji buči sama slama. Da je tvoja glava pa že tako gnila buča, še nismo vedeli!

Pomagati ti hočemo malo, reven naš siromak, da se ti prej dopolni tvojo „zaupanje“ do polnih hlač, da se ti prej

popolno zgnili tvoja buča, da boš rešen tvojega trpljenja! Že sam tribuh mora te močno boleti, srotej! Duh je po tem! Ne ceptaj tako, kmalu boš rešen vseh nadlog. Poslušaj, kaj piše „Ljudski glas“ od 15. januarja t. l.:

„Verižništvo v Zagrebu tako cvete, da verižniki v preobilici denarja zaigrajo v eni noči po 100.000 kron. Široka množica pa strada in zmrzuje.“

Damo ti najprej to kratko poročilo, da te ne zasači tako hitro smrt, ko dobiš na enkrat toliko zdravila, arenije v se!

No lej, čisto zmešana je nam Korošcem že glava. „Siromaška Avstrija strada, bo ginila v kratkem“, pridigaš ne samo enkrat, ne, večkrat v vsaki številki. Zdaj pa stradajo na enkrat Jugoslovani, Hrvatje celot? Kako je to le mogoče? Jugoslovani, ko se imenuje Jugoslavija „zlata“, dežela, v kateri je vsega dovolj? Avstrijci so „lačenbergarji“ menda. Kako je le to?

Ključec, mislimo, da si se že arenije navadil, saj nekoliko. Pripovedovati ti hočemo zdaj, kakšni so videti jugoslovanski „lačenbergarji“, o katerih piše že omenjeni ljubljanski „Ljudski glas“ v isti številki:

„O draginji in pomankanju.“

O vzroku draginje smo imeli že večkrat priliko pisati. Zal, da so se naša „prorokovanja“, katera smo izrazili že letošnjo pomlad za letošnjo jesen in zimo do pičice in še več uresničile. Predno pokažemo, kako stoji zdaj tozadevno z najpotrebnejšimi življenskimi potrebščinami, pogledajmo še, kdo so glavni, temeljni vzroki draginje. To so:

1. razbitje starih gospodarskih ozemelj vsled vojne in prekinjenje mednarodnega prometa;
2. neurejena valuta;
3. neurejen promet;
4. prosta trgovina, ki ni več trgovina, temveč najumazanejša verižništvo.

Moka. Moke primanjkuje in cena ji gre navzgor. Takoj jeseni se je lahko v „žitvenici Evrope“, v Banatu, Bački in Baranji nakupilo žito po primerno nizkih cenah. Tako nizkih, da bi se vsaj do jeseni običajne cene moki lahko še naprej vzdržale. Toda žita ni bilo gori, ali pa je prihajalo tako počasi, da je nastopila pri nas občutna kriza, katero so hoteli izrabiti nekateri verižniki v svojo korist. Zakaj ni bilo žita? Zato, ker ni bilo vlakov, ker ni bilo vagonov. Torej neurejen promet. Kaj pa se je med tem zgodilo? Tedne in mesece je ležalo žito nakopičeno tam doli, prišli so inozemski kupci ter začeli žito plačevati po vedno višjih in višjih cenah. Zdaj, ko se je promet za ilo uredil, je cena pšenici in koruzi še za enkrat višja, kot je bila pred dvema mesecema. Posledica tega je, da bi morala biti moka še za enkrat dražja, kot je bila dosedaj. Razni verižniki pa, ki so si prej nakopičili velike zaloge moke, to pomankanje že pridno izrabljajo. Iz Banata prihajajo v zadnjem času tudi poročila, da tamkaj lastniki žita istega sploh nočejo prodati, češ, da jim je ljubše žito kot denar, ki bo itak zgubil na vrednosti.

Sol se prodaja danes pri nas že skoraj po tri krone, na Hrvaškem pa tudi že po deset in več kron.

Sladkor. V Jugoslaviji ga pridelamo komaj desetino tega, kar ga potrebujemo. Že parkrat je bila dana prilika, dobiti iz Češke sladkor proti kompenzaciji za živino in druge naše pridelke. Ta prilika se je navadno zamudila. V Trst prihaja ameriški sladkor, ki se prodaja tam po tri lire do tri lire štirideset centov. Ako ga kupimo samo po tri lire in računamo liro samo po sedem kron, stane ta sladkor v Trstu že edenindvajset kron. Za deset vagonov tega sladkorja je treba šteti najmanj pol milijone lir. **Kje jih dobiti?**

Meso, mast, slanina. V K. na Gorenjskem se je zgodilo sledeče: mesar je kupil vola. Šli so in natančno zvedeli za ceno. Ko je vola pobil in razsekal, so šli in natančno prevagali vse meso. Potem pa so vzeli svinčnik v roke in tudi natančno preračunali, da bi zaslužil ta mesar pri tem volu brez kože kron edentisoč petsto! Ta mesar pa rabi po par volov na dan. Isto se godi v Ljubljani in drugod, ker so mesarji nekako privilegirano ljudstvo, kateremu na prste stopiti se nihče ne upa. V Slavoniji in na Hrvaškem je prašičev preveč. Pri sedanjih prometnih razmerah je umetnost jih semkaj spraviti, ker žival ne more biti na potu po štirinajst in še več dni. Zato je treba celo pot **podkupovati** in to podkupovanje gre pri vagonih v **desettisočake**, kar vse ceno podraži, poleg tega

pa hoče kupec oziroma prodajalec že sam zaslužiti pri vsakem vagonu celo **premoženje**.

Petrolej. Samo enkrat to leto je prišel k nam. Zdaj se obljublja gališki, ki pa hodi že dolgo, dolgo. Amerikanski bi se tudi dobil čez Trst, — ampak treba bi ga bilo plačati v dolarjih ali pa frankih. **Kje pa tiste dobiti? Torej zopet kot povsod tista nesrečna valuta.**

Manufaktura. Italija, katere manufaktura ni bila nikdar nič posebnega, je edina, ki jo nam more zdaj nekaj dati. Ampak ona zahteva zanje lire. Lir pa ni in so drage. Zahteva pa zanje tudi živil (Opomba: Čudno! Avstrijci so „lačenbergarji“, Jugoslovani so „lačenbergarji“ in zdaj Lahi tudi žel!) Ampak prej moramo mi tu v Sloveniji dobiti živil tam doli iz Banata in Hrvaške, pa jih ni sem gori vsled prokletih prometnih razmer.

Uredite torej:

1. prometne razmere,
2. valuto,
3. nastopiti brezobzirno proti verižnikom, malim in velikim, po mestih in deželi.

Pa bo šlo, ker mora iti!

„Drugače bo naša SHS poginila!“

Hudi, brezbožni ljudje pravijo, danes ni več znamenj in čudežov, posebno ko pridigajo neki fajmoštri in kaplani tako čudno vero — ta vera je sama „čudna“. Ljudje, ne smete se tako pregrešiti! Ni znamenj in čudežov dovolj, ko je Jugoslavija en dan „zlata“, drugi dan pa pogine bo besedah „Ljudskega glasu“? Oh, ljubi kristjani, verujte vsako besedo, ki pride iz širokih, a „zlatih“ ust velikovskega „Korošca“, kar pridete na večne čase v pekel!

Zdaj, ljubi koroški rojak, pogledaj si še enkrat natančno zgornjo sliko in posebno „zlobudro“ prelepega Ključka. Vidiš dolg, tenak jezik, kakor ga imajo kače, predaj je precepljen in to ne zastoni! V resnici je tako! Laja in laja, kakor mlad pes, kako visoke so cene na Nemško-Avstrijskem. Tako tudi na novo v 6. števil. leta 1920, zato, da bi „prepričal“, kaki siromaki so ti „lačenbergarji“. V števil. 5. pa je že primoran, lastne, svoje ljudi pomiriti, ker menda že godrnjajo čez draginjo v „zlati“ Jugoslaviji. Tako poroča o „strašni draginji v Ameriki“ in pravi: „So pa na svetu zabiti ljudje, ki zabavljajo čez našo državo, ker se pri nas ne dobi vse zastoni!“

Ključec, Ključec, če bi bil prej vedel, da bodo „krofasti koroški gimplni“ ravno te besede za te porabili, bi jih gotovo ne bil pisal.

Čez Korošce zabavljaš, da jim ni prav draginja v tvoji „blaženi“ deželi. Ljubi moj! Za prve je to prav kranjska nesramnost, da jih koj tako prosto imenuješ zaradi tega „zabite“. K drugemu pa:

Kdo pa je tako zabavljaj o Avstriji, da so cene visoke, ker se ne dobi vse zastoni, da govorimo s tvojimi besedami, kdo laja še vedno na dalje? Ja, ti! Kaj si tako ti nesramen ne „Božidar“, temveč „Hudičovdar“? Kaj drugega kakor da slišiš najprve ti k tem „zabitim“ ljudjem!

Ubogim šribarjem pa poročamo cene v Belgradu po ljubljanskem „Slovencu“ iz dne 23. januarja t. l. Ker pravi „Slovenec“ sam, da zahteva vsak trgovec in obrtnik, da se mu plača v dinarjih in da so redke izjeme, ki sprejemajo v plačilo tudi krone v kurzu 4 krone za dinar, bomo rajtali tudi mi tako. To je pa še le jugoslovanska krona. Opozorimo pri tej priliki na

nesramno goljufijo

„Korošca“, ki pravi v števil. 6., da je avstrijski denar samo deseti del jugoslovanskega. Korošci so modri dovolj, če so tudi gimplni, da se od vas ne bodo dali opehariti na ta način, da bi nosili avstrijski denar zdaj menjati v jugoslovanski, da bi naredili ti nesramni Kranjci strašansko „dober kšeft“. Le počakaj, Ključec, pobili se bomo s tvojo lastno besedo! Tako bomo rajtali pri našem računu o cenah v Belgradu tako: 100 avstrijskih kron je 10 jugoslovanskih. Mi ti bomo dali, Korošcem potegniti denar iz aržetov, ti bomo dali tvojo goljufijo!

„Slovenec“ piše:

„Moka stane 2,50 do 3 dinarje (10—12 K).“ To bi bilo 100—120 K po „avstrijskem“, kakor meni naš Ključec. V števil. 6 pa sam piše: 10—12 K! Pogledaj ga, falota!

„Kilogram mesa 7—10 dinarjev (k 28—40 K). Ko „avstrijskem 280—400 K. „Korošec piše sam: 48 do 68 K!

„cena masti 12 dinarjev (k 48),“ to bi bilo „avstrijsko“ 480 K, „Korošec“ sam piše: 90—100 K.

„Drag je tudi krompir: 1—2 din. (4—8 K),“ „avstrijskih“ bi bilo K 40—80! Mislimo, da kaže posebno ta primer sleparstvo Kljukca, ki poroča v svoji številki 6, da kupuje vojaško skladišče v Sinči vasi krompir po 2 K za kilo!

„Riž se prodaja po 10 din. (40 K) = avstr. 400 K!

„sladkor po 15 din. (60 K)“ = avstr. 600 K!

„Par čevljev stane sedaj 150—250 din. (600—1000 K)“ = avstrijskih 6000—10.000 K!

Ti falot ti, velikovski Kljukec, ki se odejaš s koroškim plaščem, znotraj je pa nesramen Kranjc, menimo, da imaš za danes dovolj!

Novine.

Ugleden slovenski trgovec iz Ljubljane, ki se je peljal skozi Volšperk, je pripovedoval:

„Da sem dobil v Ljubljani dovoljenja k izvozu blaga, sem šel najprve v Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo. Čakalo je že okoli 50 ljudi zavolj enakih stvarih. Da so me sploh pripustili, sem moral slugo Predsedništva primerno „mazati“. Visoki sluga je dobil 100 kron. Z izgovorom vabila je me peljal k pristojnem uradniku. Ta nobli uradnik je dal dovoljenja, nesramno pa zahteval 20.000 kron. Tako je bil dovoljen izvoz. Ta pa še davno ni bil končan.

Najprve seveda ni bilo vagonov. Ko je imel železniški urad svoj denar, je moral dobiti svoj tudi železniško osebje, cela vrsta: od delavca do zavirača in strojevodje in vlakovodje. Ne pozabiti načelnika postaje in uradnika, ki je ravno opravljaj službo. Končno je držala tudi železniška zandarmija roke odprte, enako carinski uradniki (col).

Prej da je prišlo blago na kraj namembe, je bila tako cena po tem potu že davno dvakrat toliko, kakor prej.“

Pri Turkih v orientu in narodih na balkanu je bila dozda še ga, da se mora dati za najmanjšo stvar „mazilo“, takozvan „bakšiš“. Zda je to tudi že v Sloveniji čisto samoumevno. Pogledj, kako pušča balkan farbo, kdor pride z njim v dotiko! Slovenski uradniki so se zares hitro navadili teh orientalskih in balkanskih šeg!

Od neke velesice ljubljanske „gospode“. Po poročilu ljubljanskega lista „Jugoslavija“ je imela gospoda v Narodnem domu veselico. Med nekterimi gosti je pa nastal prepir, prve z besedami, končno pa s pestmi. Več časa se reč ne za enega ne za drugega določila in postalo je že dolgčas. **Hitro in pogumno pa je zdaj eden borilcev odgriznil drugemu nos!**

S tem je bila reč odstranjena, bila končana in veselica se je vršila dalje. — — —

Kaj kešta češka republika? Poročevalec o vojaškem proračunu v češkem narodnem zboru je zrajtal, da se porabi več kakor polovica — 57 procentov — vseh izdaj republike za vojaščino. Po novi vojaški postavi se bo potrebovalo pa še več, ker bodo vojake še pomnožili!

Korošci, je morebiti drugače v Jugoslaviji? Kaj bi nas še čakalo tam? So nas za to rodile z bolečinami naše matere, da bi se trudili za vojaščino, da bi ta požrla več kakor polovico naših davkov? Hočemo dalje biti sužni pod nožom vojaščine? Zakaj je bila huda vojska potem, če se ne poboljša tudi v tem oziru?

Skrb za naše invalide. Po naredbi državnega urada za socialno upravo se delijo zdaj živila kot podpora revnih oškodovanih (invalidov), vdov in sirot po vojakihi potom, komisije za invalide v Celovcu. V ta namen se morajo vsi oglasiti pri svoji občini, v kateri bivajo.

Slika iz Ljubljane. V Ljubljani so zdaj albanski rekruti. K večini so mladi ljudi. Vojaki morejo ob šestih zvečer že v kasarni biti, ker se je že večkrat zgodilo, do so posilili dekleta, posebno natakariče (kelnarce). Ko namreč kelnarca Albancu prinese piva, že meni, da je zaljubljena. Govoriti se ne more z njimi, ker ne zastopijo slovenščine ne hrvaščine.

Prejšni avstrijski oficirji ne jejo med srbskimi, prejšni Avstrijci posebe in Srbi posebe. Pri teh je namreč večkrat tako, da vzamejo od talirja kar z roko, kar se bivšim Avstrijcem pa nikakor ne dopáde.

Političen položaj je čisto zamotan. Žerjav menda ne bo več tako dolgo vladal, sledil bo v bližnjem času predniku dr. Brešcu.

Jugoslovani in Lahi. Piše se nam: Dne 22. januarja so prišli tri laški vojaki in en oficir na izprehodu do demarkacijske črte po cesti, ki pelja od Celovca proti jugu na Žihpolje in Rožno dolino. Prej da so še prišli Lahi do mosta — do meje, je rekla jugoslovanska straža k nemško-avstrijskemu žandarju, naj jo pusti tje, „da Lahe v potok (rov) more vreči“. O tem času pa že pridejo Lahi do mosta. Takoj so jim v italjanščini klicali štiri do pet Jugoslovanov, menda so jih zasmehovali (klici: „Trst je jugoslovanski“ in t. d.). Ko Lahi za to sploh niso se zmenili, so se Jugoslovani zbrali in peli zasmehljive pesmi. Na to so odšli Lahi.

Brez Nemčije ne gre! Iz Ljubljane se nam poroča:

Nek ljubljanski trgovec je hotel kupiti mašine za poljedelstvo in obrt (industrijo). Vprašal je pri vladi, kaj mu je narediti in rekli so mu, naj si jih da poslati od Francozov. Ker pa jugoslovanska krona enako kakor avstrijska pri drugih narodih nima velike veljave, bi mašine strašansko veliko kostale. Tako si je rekel trgovec: Ne, iz Francije ne! Peljal se bo marca tega leta v Leipzig na Nemškem, kjer bo dobil enake mašine, samo da so boljši in doberkup, ne tako drage!

Jugoslavijo čaka nova vojska! Srbska vlada je sklenila, da se morajo mobilizirati, poklicati dalje tri letniki. Iz zasedenih krajev Ogrske so poslali dve diviziji v Dalmacijo. Tudi vse vojake, ki jih imajo v Zagrebu in Ljubljani na razpolagi, so odvezli.

„Zlata Jugoslavija!“ Kranjski hujskači in njih koroški podrepniki pripravljajo radi, koliko je jugoslovanska krona več vredna kot avstrijska, kako obilno ima Jugoslavija ne slamo mleka, oh kaj mleko! — — obilno zlata in srebra — — „zlata Jugoslavija“. Vselej pravimo, da imajo ti Jugoslovani večja usta, bolj široka usta kakor je po krščanssem.

No trepeluhi, ki se tako bojite ljudskega glasovanja, da vam je vsaka laž prav, poslušajte, kaj pravi ljubljanski „Ljudski glas“ v svoji 3. številki od dne 15. januarja t. l.:

Pod naslovom „Za ujetnike“ piše, da se je napotil sodrug Albin Prepeluh, bivši poverjenik za socialno skrb v Ljubljani v Italijo, da olajša strašno bedo revežem — ujetnikom in jih spravi domov. Dalje pravi: „Obenem bo sodrug Prepeluh posredoval pri laški vladi, saj je denarno stanje naše države tako slabotno, da jim bo v kratkem odvzeta še ta mala podpora, kaj jo uživajo doslej.“

No, Jugoslovani, kje je vaša srebro, vaša zlato, sploh vaš, oh, tako „dober“ denar, če še za strašno bedo revežev — ujetnikov še vinarja nimate, še beliča ne?! Podera se vam beseda, kaj? Ja, ljubi naši, ne moremo vam pomagati! Da pride resnica tako jasno na beli dan, se zahvalite pri vaših listih. Ali morda menite, da smo že vsi Korošca od mladega dekleta, mladega fanta do resnih žen in možev vsi taki starci, take starke, da naše oči ne vidijo več ničesar, da ne slišijo naša ušesa ničesar?!

Za vas je prav izrek „Ljudskega glasu“, ki ga ta sicer meni o liberalcih:

„Hodiho sedaj nekateri mladi (opomba: ali tudi stari) šribarji in korita željni uradniki po deželi ter lovijo kaline za svoje očete in gospodarje, to je za — dohtarje in kapitaliste!“

Koroško Korošcem! Nedeljo, dne 1. t. m. se je vršil izredno dobro obiskan — od žensk in možev — shod v kraju Otmanah (cona B). Govorilo se je o bedi koroških beguncev, ki imajo svoj dom, svojo posestvo in vendar nimajo ne doma, ne posestva — pregnani od Jugoslovanov; govorilo se o koroškem vprašanju, vprašanju naše domovine v političnem, narodnem in gospodarskem oziru.

Enoglasno so vsi sprejeli sklep, kateri se določno izrazi **za enotno, nerazdeljeno Koroško,** kateri z jezo zavrne

vse roparske zahteve Srbov

in sploh Jugoslovanov do dela naše ljube domovine!

Enak

bo odgovor cele zasedene Koroške Jugoslovanom na dan ljudskega glasovanja na vso prizivovanje!

Iz zasedenega okrožja.

„To je naših bratov kri!“ Vrli posestnik Jožef Glantschnig v Štebnu pri Velikovecu je vsa leta neumoren delavec za svobodo in prosveto. Nekterim sosedom, zlasti Kranjcem in Štajercem pa ni prav: ko slišijo le njegovo ime, bzdaajo z nogami, kakor bi si bili zadržali v obe noge trnje. Črtijo ga in mu skušajo škodovati na vsak način. Pokradli in prodali so mu že veliko premoženja in da bi ga popolnoma uničili in pregnali, so si izmislili sledečo laž:

Ko je bil mesca aprila lanskega leta Glantschnig še doma, je zaklal na svojem gumnu bika. Ker se v tem času ni veliko delalo, se je videla kri na tleh še mesca junija, dva mesca pozneje. Ko so prišli Srbi v vas, jih je peljal kranjski hudobnež Povšnar te prvo uro na gumno, kazal jim kri in jim pripovedoval krvavo basen: Tukaj je Glantschnig dva Srba ubil.

Tužno so gledali Srbi v tla in na kri in vzdihovali: „To je naših bratov kri!“ So li Srbi biki?

Na tak podel način se dela sovraštvo, prepir in nemir med Korošci!

Naši bratje! (Poročila iz Pliberka.) Druga „kraljica Čušov“ gospa Sobec iz Pliberka je bila v zadnjem času v Celovcu. Ko je hotela zopet nazaj, so jo dobili „brati Srbi“ v pest, ki so jo tako oklofali in pretepli, da se dolgo časa ni mogla geniti! Neki osebi je rekla, da so hoteli vojaki z njo tudi še kaj drugega začeti, imela pa je majhna fanta s seboj. Onega vojaka, ki jo je pustil črez demarkacijsko črto v Celovec, so bajé tako pretepli, da so ga z vozom morali odpeljati.

V Pliberku se je otrokom narečilo, da prinesejo pisano izjavo starišev, ali se otroki v šoli naj podučó v treh nemških urah na teden. Če ja, se bo v drugih urah samo slovensko podučevalo, vse enako, ali zastopijo to otroki ali ne. Iz teh pisanih izjav hočejo izvideti, koliko je nemških starišev, tako-rekoč politično poiskusno glasovanje. Otroki berejo v šoli časopise ali se jim iz njih predbere; o uku ni govora, posebno če otroki ne zastopijo kranjščine, nemški sploh ne in slovenski tam in tam besedo.

Demokratija-ljudovlada v državi SHS. Dne 13. januarja t. l. je bila v Labodu seja občinskega sveta, v kateri so z vso določenostjo protestirali nemški clani proti dejanje Jugoslovancov in da se pri nabiri nove žandarmerije zatajijo dani ukazi, kakor tudi proti malo čudno šego, da se vselej dodatno prena-redijo sklepi občinskega sveta, da se sklepi pobarvajo jugoslovansko. Razen tega je cela sestava občinskega zastopa nezakonska; zato izrečejo, da izstopijo iz takega zastopa. Na to je oddal tudi jugoslovanski župan Osreinig svojo službo. Namesto njega so postavili nekega Remeča, ki je še-le zdaj v času zasedenja privandral! Vzglede razmere!

Tinje. O Jugoslovancov odstavljena poštarica (postmeistrinja) je dobila od sorodnikov iz Celovca karto z vprašanjem, ali je dro dobila paket, katerega so ji poslali že pred nekaj časa. Na to je šla k jugoslovanskem poštarju in ga barala, ali je prišel za njo paket, naredila se pa tako, kakor bi dobro vedela, da je tu. Poštar je bil zelo v zadregi, ni vedel kaj storiti. Ker drugega ni vedel, je iskal strelovod (Blitzableiter) in ga našel v slugi: „Kako se morete predrzniti, reči ljudem, da ležijo tukaj paketi za nje. Jaz bom jim sam naznačil, če mi je prav!“

Omeniti je še, da je bilo v paketu meso. Menda je hotel poštar tako dolgo čakati, da bi meso simrdelo, da bi potem mogel reči in kazati: „Glejte, kaj takega morajo jesti Celovčani!“ Prav lepo jugoslovansko-balkansko!

Rikarjaves. Vrlega moža, ki je zvest sin svoje koroške dežele, so vprašali, kako mu gre. Odgovoril je: „Ne slabo! Ponedelk so me poklicali na sodnijo, torek k okrajnem glavarstvu, sredo sem bil zopet pri sodniji in soboto moram zopet na okrajno glavarstvo, tako gre lepo v vrsti dalje: narediti mi pa ničesar ne morejo!“

Knježa (Grafenbach). Kdo krade? V zadnjem času so v Zgornji Kneži pri Roinišu okradli dve ovci. Z jugoslovanskimi žandarji so ljudi zasledovali sled do straže pri Brun-

nerju. Ko so tam tudi stopinje kazale, da so zares vojaki okradli in pojedli ovci, so morali iti ljudje zopet domov, žandarji so rekli: „Nič ni storiti!“

Prav tako: nič ni storiti proti tate, in da bi ti odvzeli slednjo perilo od telesa! Saj so naši „ljubi bratje“, ki vsega morejo storiti, morebiti tudi nas vse pomoriti, kakor se jim ljubi, jim, našim ljubim, preljubim bratom!

Velikovec. G. apotekar Jobst je moral pred letom prepustiti gospodarsko poslopje (prej poljedeljska šola) provianturi k porabi. Vprašal je zdaj na poveljništvu in prosil pojasnila, kaj bo dobil za ta dolg čas kot najemščino. Odgovorili so mu: „Po nekem novem srbskem ukazu nima nobene pravice do kakega plačila!“

Pravico do „goreče“ ljubezni do vas, silni tujci, pa ima, kaj?!

Djekše. (Vojaščina SHS.) Jugoslovanski vojaki v Djekšah pripovedujejo, da že od novembra niti plačila niti denarja za tobak niso dobili. K Božiču so obljubili vsakemu 3 dinarje. Podpisali so se za te že večkrat, dobili pa še do danes niso ničesar, sicer pa k Božiču pet dni nobenega kruha niso imeli; zdaj so kruhu primešani k $\frac{3}{4}$ divji kostanji. Dasi-ravno so že pred meseci obetali vojakom monture, mora veliko od njih še danes v svoji civilni obleki hoditi. Dne 25. januarja so zamenili vojake. V ta namen so visele na šoli in na župništvu zastave. Isto noč pa so jih odstranili in uničili novi hrvaški vojaki!

Stotnih Sinovič rabi vsako drugo besedo: Nemški pes. Januarja je ukradel v Thalenšteinu 4 metrov prta, katerega so našli pri njemu v Djekšah. Sicer so ga ovadili pri sodnji, a kaj se bo mu zgodilo?

Jugoslovanska straža je govorila pri Končarjevem križu z brambovcem (Heimwehrmann), ko je ravno prišel stotnik z nekem drugim oficirjem: Začel je gospod vpiti, zmerjal in klel ubogega vojaka in mu rekel: Ti preklet falot, z nemškim pesom hočeš govoriti! Na to ga je hotel še biti.

Mislimo, da je ljubezen vojakov do te nove Jugoslavije enako goreča, kakor je naša!

Tinje. „Samo pet zanesljivih privržencev države SHS imamo v Tinjah, zato moramo strogi biti pri izdaji legitimacijon,“ se je izjavil okrajni glavar v Velikovecu. Zarek nikdo ne dobi v Tinjah dovoljenja, da bi prekoračil demarkacijsko črto, da bi mi ja ničesar ne zvedeli drugega kar nam pravi „Korošec“ in kar nam te predstavlja. Občutimo se kakor v nekem cirkusu v kletki, stražijo nas tujci, uniformirani in neuniformirani ogleduhi in krotileci. Vse službe imajo tujci: pošto, v šoli vsi tri učitelji, žandarmerija. Ne zastopijo nas, ne občutijo z nami, kajti niso Korošci. Samo službe služabnikov, slug so milostljivo nam Korošcem prepustili, v majhnem kakor v velikem. Pa tudi celo sluge nadomestijo z Kranjci in Primorci, ko so se enkrat ogreli, ko so dobili popolnoma ročaj v roke in se spoznajo v kraju. Da bi se pomnožili, pridejo potem še naselniki za selitev velike zemljiščne posesti, če bo ta prišla k razdelitvi. Pri tem ne pridejo v poštev Foltej ali Meta ali Hanzej ali Jozej, ampak Ivan, Janko, Bogomir in Zdravko. Ti so kot prostovoljci služili pri napadu na Koroško in ljubljanska vlada jim je selitev črno na belem obljubila:

„Korošec bo njih hlapec, oni njih gospodarji!“

To-li ni slika zasedene Koroške sploh? Ne zaperajo ravno tako in jo stražijo — celo Spodnjo-Koroško? Povsoda ogleduhi, krotileci, silni mogočniki! Povsoda vse službe v rokah tujcev, bi li mislil na to li na drugo! Na starokoroškem posestvu enako vse tuji obrazi, drug jezik! Nič ne velja več ne Hanzej ne Foltej ne Jozej, ne več Micej in Meta in Uršej, vse je zdaj Janko, Bogomir in Bogoslav, Ivan in Cvetko!

Korošec tuj na svoji zemlji, v svoji hiši!

Iz Guštajna je nam prišel obupni klic:

„Oh, le enkrat na dan v hiši Avstriji jesti kakor desetkrat na dan v tej vrdamani Jugoslaviji!“

To je bilo pred mesci, ko so naši silniki okradli druge dežele „zlate“ države SHS, da so nam mogli dajati moke in žemelj in mesa in špeha. Kaj še-le zdaj, ko manjka vsega?!

Kakor za miši so nas imeli, nam dajali špeha, dokler so ga le sami imeli, dajali nam pečenko in prato! Pazite, pazite! Koroška miš bo vam v kratkem pregrizla vsa vezila, vse verige, in da bi bile jeklene!

Podravlje (Föderlach). Srbske čete so odšle in ostali so samo financarji in žandarji.

Labod. (Upor Macedoncev.) Pred kratkom je prišel k nam oddelek Macedoncev. Vojaki so bili takorekoč s cunjami oblečeni, kot črevlje so imeli raztrgane opanke. Ni bilo reči, da bi se o tej službi straževanje zelo zveselili; tako za poveljništvo tudi niso bili prav zanesljivi in cel oddelek so hoteli odposlati v Celje. V Spodnjem Dravbergu pa so naredili Macedonci majhen upor in tudi z oficirjem, kateri jih je spremljal, zelo grdo ravnali. Da bi pomirili upornike, je žobilo vojaštvo v Labodu povelje na Spodnji Dravberg. Macedonci pa so jih sprejeli s puškami.

— (Wunderstätten — zvesti Korošci.) Nedeljo, 25. januarja bi se imel vršiti jugoslovanski shod. Prišli so bili oficirji iz Lavamunda in Rude kakor vsi duhovniki, iz okolščine. Ker je bilo pa Nemcev in koroško mislečih veliko več, ni bilo govora. Župnik Umlauf so povzvali navzoče, da bi peli lovske pesmi, „Jagdlieder“. Kakor iz enega grla pa je prišel odgovor: „Mi pemo koroške pesmi!“ Gospod župnik so izginili.

Rožek. Javno mišljenje je tudi mesca januarja dalje postalo ugodno za nemško Avstrijo. Pri nas še ni bilo odhoda jugoslovanske vojaščine.

Marija na Zili. Dne 31. januarja o petih zjutraj so odšli srbski vojaki, ostali so financarji. Na Dravi je še okoli dvajset Srbov, pa tudi ti bodo kmalu odšli!

Borovlje. (Balkanska pravica!) Kako pristranske in sirove so sodbe jugoslovanskih sodnij, pričajo tudi sodbe od zadnjih dni proti neke prebivalce občine Radiše (Radsberg) pri Celovcu.

Prejšnji, od Jugoslovancov odstranjen župan in posestnik Andrej Rutnjig, p. d. Rulic, je bil kaznovan na 2000 kron globe in šest tednov zapora, in zakaj? Ker se je našel na drvah pred njegovo hišo koroški letak, en letak!

Franz Uschounig, p. d. Potok, bivši občinski svetnik in član krajnega šolskega sveta je dobil kazen 1000 kron in dva tedna zapora, in zakaj? Ker so našli v njegovi hiši staro lovsko poško, katero je zapustila svoj čas srbska patrula, ki je rekvirirala puške, kot nerabno, ničvredno!

Zeno begunca nadučitelja Huber so zaprli na pet dni ali pa 500 kron denarja, zakaj? Zeno sta po vojaškem pozdravila dva „orožnika“, odgovorila je nemško, ker ne zna slovensko. To imenujejo Jugoslovani „izzivajoče nemško pozdravljanje“.

Neko posestnico, tudi iz te občine je ljubljansko deželno sodnišče kaznovalo na devet mescev hudega zapora, in zakaj? Nek hlapec je svojo dekle, ker se je ponoči gonila z jugoslovanskimi vojaki, pretepel. Zdaj kaznovana posestnica je rekla, kakor se pač kaj reče v govoru, posebno če misli človek zvesto koroško, da bi bilo prav za vsako dekle, katero se goni ponoči s Čuši, ne samo pretepesti, ampak ubiti, tako sramotno je to, zlasti če ima dekle tako že domačega fanta. V tem je našel seveda ljubljanski državni pravdnik „naščevanje k umoru“. Tako mora zopet ena revna, domovini zvesta žena trpeti zaradi grehov jugoslovanskih hujskačev v duhovniški obleki! Kaka sramota je bila med vojno za domačo dekle, če je imelo ljubavno razmerje z Rusom! In zdaj?! Zdaj je vse prav, da bi se dekleta gonile kakor ljuba živina! Oh, vse je lepo, vse je prav, tem več, tem boljši je! Menimo, da Jugoslovan beliča ni več vreden kot Rus.

Korošci, so li take razmere, o katerih pričajo ti slučaji, znosne, niso netrpežne?! Nezaslišano!

Turdanič. Srbske čete so tudi tukaj odšle 31. januarja ob petih zjutraj. Ostali so financarji, kateri stražijo zvezne poti.

Velikovec. (Porabi se sicer izdajalec, potem se pa zaničuje!) K nekemu nemškemu možu pride znani izdajalec dr. Kerschbaumer, ki je zapustil v Celovcu toliko ljudi, katere je oškodoval z dolgovi, in mu ponudil 30.000 kron, če agitira za Jugoslavijo. Z jezo je zavrnil vrl, korenit Korošec ponudbo, da bi za denar izdal domovino in ljudstvo in baral lepega gospoda dr. Kerschbaumer — ali se piše zdaj morebiti že Geršbamar? —, koliko on dobi za jugoslovansko nabiranje in hujskanje. Samoumevno je to od globočin srca razjezilo velečastitega, zagnati se je hotel na vpraševalca, ko

pride po potu nek jugoslovanski socialdemokrat, ga zadrži pri sukni (jopiču) in mu sramotilno, posmehljivo reče: „Ruhig, ruhig, Dokterle, wenn man die Westentaschl umkehrt, fällt vielleicht noch ein deutsches Schutzvereinsabzeichen heraus!“ — — —

Smrt begunca. Dne 27. januarja smo pokopali v Celovcu 22 letnega Avgusta Hafner, sina posestnika iz Gonovecah pri Pliberku. Veliko jih je bilo, ki so ga spremljali k zadnjem počitku. Umrli je na bolezn, katero si je pridobil med vojno. Vsaka možnost, da bi se poboljšalo, mu je bila vzeta od naših ljubih „bratov“ Jugoslovancov, ker je moral ubežati in tako ni mogel imeti domačega oskrbovanja. Enkrat se mu je posrečilo, ponoči priti domov; drugi dan je že prišla jugoslovanska žandarmerija in ga iskala. Vsi begunci sočutijo z teško preiskuseno družino Hafnerjevo, pridružijo se od srca vsi Korošci! Lahka mu naj bo zemlja!

Borovlje. (Župnik Trunk. — Boljševiki rešitelji!) Župnik Trunk se je izrazil: „Ti ničvredni socialdemokrati najbolj hujskajo proti nam, bomo morali druge struge naviti, se bodo že še pred glasovanjem priklonili!“ A, kaj še! Slabo, zelo slabo pozna ljubi fajmošter naše ljudi, posebno pa Borovljančane. „Ferlacher Blut is ka Knödlwasser“, zapomnite si to, gospod fajmošter — Boroveljska kri ni cmokova župa. Če si pa tako ne morete zapomniti, si morate pač že hor našribat, da ne bote pozabili!

Komandant žandarmerije v Borovljah, nek nadporočnik, je rekel, da deluje vselej za to, da bi Jugoslavija čisto demobilizirala, pustila vse vojake domov. Mirno čaka dneva, ko bodo prišli boljševiki čez Romunijo in Ogrsko tudi v Jugoslavijo; kajti edina rešitev iz te zmešnjave je boljševizem, popolni prevrat!

Podgorje. („Zlata“ Jugoslavija!) Tukaj v „zlati“ Jugoslaviji že okoli meseca nimamo nobene moke za kruh, ne petroleja, ne užigalic (špil); živine je pa več kot dovolj, ki se pokolje, potem jo pošiljajo na — Kranjsko, kranjskim „lačenbergerjem“!

Kaj menite, ljubi hujskači SHS?

Pliberk. Odstavljen gerent Gvaic si je od prebivalstva pridobil imena: „Revolver-Peter“ in „Oberscherenschleifer“.

Dne 11. novembra lanskega leta sta šla dva brata v gozd, da bi posekala nekatera drevesa. Štirinajst dni je ležala tam naztrgana naprava telefona. Ko sta že pridno delala, prideta dva jugoslovanska vojaka. Obdolžila sta brata, da sta ta dva raztrgala napravo, brata sta se morala podati na pot k žandarmeriji v Dobrlovas. Obsodili so njiju na dva meseca zapora. Vprašamo: zakaj, s kako pravico?!

Velikovec. (Sleparija!) Vsač dan pridejo novi žandarji iz Kranjskega. V Ljubljani jih je še 2000, seveda ni Korošca med njimi. Razlasi in poziv na moše, da bi se oglasili za žandarmerijo, so v zadnjih cestnicah bile nabite. V celem okraju se jih je zelo veliko oglasilo, vzeli pa so samo malenkost od njih, večkrat jih še zapisali niso.

Grabštanj. Mišljenje občine je zdej kakor prej ugodno za Koroško. Čisto gotovo jih bo v tej občini glasovalo 90 procentov za enotno, nerazdeljeno Koroško.

Iz Hodiš.

Prej, ko so še igre bile,
So pršle dečle žavbrne,
Zapele so in sukale se,
Fajmoštru so zdopadle se.

Oh, kako mehko je zdaj njegovo srce,
Z nami dečvam ofriht devat gre.
Da je tud' on iz mesa in 'z krvi,
Smo farmani zdaj dobro zmerkali.

Ja, ti šmenti! Hudir!
Ktu bo nam pa plenice držu?
Nas je toliko za tu,
Kolikor imajo naše roke prstu!
Fuj, dečle, fuj! Vse ste nam znane,
Ki bote rodile Jugoslovane!